

Manne galggat leat vihtan?

Duopmostuolut dahket mearrádusaid dan vuođul mii dikkis boahá ovdan. Don gohèèot vihtanuššat go gáddo ahte dieđát juoga mii soaitá leat dehálaš ja danne diggái stuorra mearkkašupmi. Vihtanuššamiin sáhtát veahkehit ahte duopmostuollu dahká rivttes mearrádusa.

Don gohèèot vihtanin juogo go áššis goappánu beali ovddas, dahje go diggi ieš lea gávnahan dan dárbbášlažžan.

Don leat geatnegahtton boahit

[Dutnje guhte galggat dikkis ránggáštusáššis vihtanuššat.](#)

Vuosttažettiin lea dehálaš ahte boahá gohèèuma mielde. Don leat geatnegahtton boahit vihtanin, beroškeahhtá man guhkás fertet johtit. Jus mátkegaska lea badjel 800 km ruvttosáhtuin dahje 125 km earáláhkai, de sáhtá diggi luvvet du

boahtingeatnegasvuođas. Seamma gusto vástideaddji gaskii, belohahkii goappáge láhkai. Dákkár luvvema sáhtá addit jus boahit mielddisbukta eahpegovttolaš váivvadásaid dahje goluid buhtastaladettiin du mearkkašumi ášši èuvgemii.

Riekti sáhtá mearridit ahte don galggat dutkot telefonna dan sadjái go duopmostuolus. Dalle gohèèot boahit dihto sadjái, omd. boleskámárii, leansmánnekantuvrii dahje eará duopmostullui.

Don leat geatnegahtton boahit vaikke leat ge dilálašvuođat mat dahket ahte luvvejuvvot vihtangeatnegasvuođas. Sáhtát oažžut buhtadanovddasvástádusa liigegoluid ovddas jus it boađe. Riekti sáhtá vel gohèèut bolesiid du viežžat.

Jus buohccát dahje eará ákkaid geažil lea dutnje veadjemeahtton boahit, de fertet seammás dan dieđihit dikki kantuvrii. Jus oaivvildat ahte dus lea lobálaš vihpan buohcanvuođa geažil, de fertet oažžut doaktárduođaštusa ja sáddet dan riektái.

Duopmostuollu dat mearrida leago dát buohcanvuohta lobálaš vihpan. Jus it dieđit diggái vihpana birra nu jođánit go vejolaš, de sáhtát vel oažžut sáhku ja buhtadanovddasvástádusa. Gohèèun gusto gitta dassá go de soaittát oažžut dieđu rievttis ahte leat luvvejuvvon boahit. Fertet fas ođđasit èilget dikki ovddas, vaikke ovdal leatge áššis addán èilgema, ovdamearkka dihtii beliid advokáhtii dahje bolesiidda.

Jus leat barggus, de fertet seammás mitalit bargoaddistat gohèèuma birra, nu ahte son buori áiggis beassá diehtit du jávkama birra. Jus dat diibmoáigi goas leat gohèèon boahit ii leat nu heivvolaš, de sáhtá dávjá dan veaháš sirddestit, muhto dan birra fertet álo gulaskuddat rievtti kantuvrrain nu jođánit go vejolaš. Jus leat ožžon vihtanriektegohèèuma bolesis dahje advokáhtas, de sáhtá suinna gulahallat.

Ná geavvá

Go de boahá diggelanja lusa, de dábálaèèat èujuhuvvot vuordinlatnjii. Ovdal go vihtanat besset boahit sisa, de galget advokáhtat (aktor rá.ggáštusáššii) válddahallat diggái das mii lea áššiid ja mas lea sierramielalášvuohta. Dasto galget bealit, dahje áššáskuhttomat, èilget iežaset ovddas. Dán eai beasa vihtanat gullat go sii galget èilget iežaset ovddas almmá váikkutkeahhtá das mii ovdal lea daddjon.

Dáid válddahallamiiguin ja èielggademiiguin soaitá ádjánit muhtin áiggi, maid ii leat álki ovddalgihtii meroštallat. Danne soaitá geavvat nu ahte vihtanat šaddet vuordit muhtin áigge, muhto geahèèaluvvo gohèèut vihtaniid nu ahte šaddá nu oanehis vuordináigi go vejolaš. Jus leat erenoamáš dilálašvuođat maid geažil leat váttis vuordit, de fertet gulaskuddat rivttiin dahje advokáhtiguin dan birra, áinnas jo ovddalgihtii.

Dáhkádus ja èielggadeapmi

Go gohèèot diggelatnjii, de jerro dus vuos namma, ahki, ássanbáiki ja ámmát.

Dasto jerro ahte leatgo mange láhkai fuolki áššáskuhttomii, vihkáduvvamii dahje áššii beliide. Eará dilálašvuođaidge, nugo oktasaš ekonomalaš beroštumiid birra, galggat mitalit. Soaitá leat nu ahte virggistat, fuolkevuodastat dahje sullasaèèa geažil, it galgga èilget iežat ovddas, dahje dus lea vuoigatvuohta dan diktit.

Fertet addit dáhkádusa ovdal go èilget iežat ovddas. Dikki ovdaolmmoš vuos rávve du èilget dan èielga ja ollislaš duohtavuođa almmá èiegakeahtta maidege. Dán galggat don dáhkidit. Èuožžat dajat, "Dan mun dáhkidan".

De bivdot èilget dan maid dieđát ášši birra. Jus it áibbas ádde man birra galggat èilget, de sáhtát áinnas bivdit ahte dus jerrojit gažaldagat. Go leat èilgen dan maid muittát, de dábálaèèat advokáhtat ja dasto duopmárat jerret dus gažaldagaid. Jus eahpidat dahje it muite mii dáhpáhuvai, de muital dan birra. Sáhtát atnit éálalaš mearkumiid loguid dahje eará birra vai muittát buorebut, muhto ieš èilgehus galgá leat njálmálaèèat. Behtolaš èilgehus lea rá.ggášvuloš. Rihkkuma geažil sáhtta šaddat giddagassii gitta viđa jahká.

Mátkebuhtadus jna

Dus lea gáibádus sáhtto- ja borranbuhtadussii, vejolaèèat vel idjallasáhusain, Stáhta mátkeregulatiivva máksomeriid mielde. Iežat biilla anu ovddas buhtadus dohkke dušše dan muddui go dat lea govttolamos almmolašvuhtii, earret go jus erenoamáš ákkat cealkkihít ahte fertet iežat biilla atnit. Gustojeaddji johtima ja orruma máksomeriid ja mátkerehkega skovi oaèèut go rivttiin válddát oktavuođa. Gáibádusaid mátki oktavuoðas fertet addit rievtti kantuvrii ma..il fitnama dahje sáddet joðánamosit ja ma.imustá mánu ma..il go mátki lea loahpahuvvon.

Jus ležžet eanet gažaldagat

Dát diehtobábir muitala dušše muhtin váldonjuolggadusaid birra mat galggašedje leat áigeguovdilát eatnašiidda geat gohèèojit boahit vihtanin. Jus dus ležžet eanet gažaldagat, de sáhtát gulaskuddat ášši dan bealis gii lea du dáhtton vihtanin, dahje su advokáhtain. Sáhtát maid gulaskuddat njuolga rivttiin. Rá.ggáštusáššiid oktavuoðas sáhtát oažžut veahki ja ráði sihke bolesis ja leansmánis. Sáhtát vel lohkat eanet dáppe www.domstol.no